

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: Psychologické aspekty pěstounské péče na přechodnou dobu:
Profesionalita a emoční angažovanost

Autorka: Bc. Aneta Prokopová

Oponent: Mgr. Lucia Hargašová, PhD., Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV,
v.v.i., Bratislava

PRÍNOS práce spočíva v určitej novosti ako aj vysokej relevantnosti témy pre oblasť náhradnej starostlivosti o deti – prispieva tak k zodpovedaniu otázok, ktoré ako v akademickej sfére tak aj v empirickej aplikácii v súčasnosti rezonujú (resp. v zahraničí aj ostatné dve dekády), a to zjednodušene: „Nakoľko je pevné emocionálne puto medzi opatrovníkom a dieťaťom súčasťou profesionality v náhradnej starostlivosti o deti a aká je jeho podoba?“. Nezanedbateľné je vyzdvihnúť aj spôsob riešenia pomocou kvalitatívnej metódy výskumu, ktorá na jednej strane dáva vyniknúť skúsenosti samotných participantov v jej bohatosti a rôznorodosti a na strane druhej na výskumníčku často krát kladie vyššie nároky pri jej správnom aplikovaní.

CIEĽOM empirickej časti predkladanej práce je zmapovať, ako pestúni na dobu prechodnú definujú svoju rolu a aké miesto pre nich v starostlivosti o deti predstavuje emočná angažovanosť a profesionalita. Autorka pre naplnenie hlavného cieľa – definícia roly dočasného pestúna/ky - stanovila ešte vybrané parciálne výskumné otázky, ktoré detailnejšie približujú chápanie roly, ako napríklad - náplň pestúnstva, emocionálna angažovanosť a profesionalita a faktory, ktoré ju ovplyvňujú, a nakoniec skúmanie prípadného konfliktu týchto dvoch premenných. Cieľ je formulovaný presne, čiastkové výskumné otázky sú zrozumiteľné, dostatočne otvorené na to, aby bolo možné ich preskúmať v ich šírke (zmapovať, explorať) a zároveň dostatočne špecifické na to, aby priniesli konkrétne odpovede a prispeli k naplneniu celkového cieľa práce. Práca adekvátne naplňuje stanovený cieľ.

FORMÁLNA STRÁNKA práce je spracovaná na vynikajúcej úrovni. Členenie práce je adekvátne (tj. obsahuje teoretickú časť, stanovenie výskumného problému, otázky a hypotéz, vysvetlenie metód výskumu, výber vzorky a pod., závery a diskusiu), logické a prehľadné, jednotlivé časti sú vypracované proporčne, nadväzujú na seba a tvoria kompaktný a zrozumiteľný celok. Citácie a odkazy sú konzistentne formátované v štýle APA. Oceňujem autorkin štýl písania – vecný, odborný, výstižný, avšak nestráca na „čtivosti“ a dokáže čitateľstvo zručne prevádzať textom tak, aby jednotlivé kapitoly nadväzovali, avšak bez zbytočných, tzv. „prázdnych“ pasáží.

TEORETICKÁ ČASŤ využíva viacero teoretických modelov a konceptov, čo zvyšuje hĺbku analýzy a zároveň prispieva k definícii a objasneniu základných pojmov používaných v práci. Prehľad existujúcej literatúry a doterajších poznatkov je vyvážený a poskytuje dobrý prehľad o súčasnom stave výskumu. Teoretická časť je informačne hutná a vhodne pripravuje čitateľstvo na ďalšiu, empirickú, časť práce. Autorka tu dočasné pestúnstvo zasadzuje do aktuálneho pracovného (čiastočne spoločenského) kontextu tým, že vysvetľuje náhradnú starostlivosť (či už ústavnú alebo rodinnú), objasňuje prioritu rodinného prostredia pričom k jej preferovaniu prispeli práve psychologické výskumy a poznatky. Od všeobecnejšieho prechádza ku konkrétnejším, užšie vymedzeným témam - dočasného pestúnstva, motivácii pestúnov,

problematike vymedzenia ich roly, aj špecificky vzhľadom na potenciálny konflikt emociality a profesionality.

EMPIRICKÁ ČASŤ – dizajn výskumu je dostatočne vysvetlený, výber metódy analýzy dát – metóda zakotvenej teórie – je adekvátne zvolená tak, aby pomohla zodpovedať výskumný problém. Oceňujem, že autorka pracovala s výpoveďami participantiek s akademickou zvedavosťou i precíznosťou, citlivosťou voči skúmanému javu a ich skúsenosti. Podarilo sa jej zmapovať problematiku dočasného pestúnstva a vy-extrahovať z výpovedí jeho definíciu tak ako ju chápu samotné participantky. O výskumníckej zdatnosti svedčia aj výstižné názvy jednotlivých zistení, ktoré majú pôvod v kódovaní in vivo – napr. „rvoucí se tygřice“, „teta s mateřským přístupem“, či „láskyplná péče“ / „pracovní láska“. Spracovanie empirickej časti je prehľadné, výstižné, zrozumiteľné a dovoľím si tvrdiť, že prináša akademicky hodnotné zistenia. Oceňujem, že pri analýze výpovedí dokázala v problematike na pomedzí sociálno-pedagogicko-psychologickej oblasti nestraťiť zo zreteľa psychologické fenomény. Pozitívne vnímam tiež použitie vizuálneho spracovania výsledkov.

V časti DISKUSIE sa autorka dokázala presunúť od empirických konkrétností a diskutovať svoje čiastkové výsledky s jednotlivými zisteniami iných autorov ako aj premýšľať o nich vo svetle širších psychologických konceptov. V časti diskusie vidím ešte určitý potenciál na vylepšenie už tak excelentnej práce – čo sa týka koherentnejšej interpretácie výsledkov, uvedenia odporúčaní pre budúci výskum i prax.

CELKOVO

- Práca sa zameriava na aktuálnu, relevantnú a jasne definovanú problematiku.
- Štruktúra práce je v súlade s akademickými štandardmi.
- Výskumné otázky sú konkrétne a jasne formulované, čo umožňuje systematické empirické skúmanie problému.
- Empirická časť je zvládnutá s metodickou transparentnosťou i presnosťou. Analýza dát je prevedená zručne, teoreticky i empiricky citlivo a produkuje zaujímavé výsledky, ktoré sú „verné“ výpoveďiam – bez straty obsahových významov, či simplifikácie poskytujú prehľadné spracovanie výsledkov.
- Závery sú dobre podložené a vychádzajú z empirických dát.
- Štýl písania práce prispieva k dobrej čitateľnosti celého textu.
- Rezervy pre zlepšenie (nie však zásadné) spočívajú v potrebe koherentnejšej interpretácie výsledkov.

Predkladanú prácu hodnotím VÝBORNE a DOPORUČUJEM k OBHAJOBE.

V Bratislave, 31.8. 2023

Mgr. Lucia Hargašová, PhD.